

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 15 грудня 2015 року № 11-2

м. Київ

Про результати фінансового аудиту
Державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС"

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 та 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати фінансового аудиту Державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС". За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Фінансовий аудит Державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС" (далі – ДСП ЧАЕС) засвідчив, що в цілому фінансова та бюджетна звітність забезпечує достовірність даних щодо надходжень і витрат бюджетних коштів, цільового їх використання, а також щодо дотримання підприємством законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами. Виявлені аудитом факти порушень і недоліків, допущені ДСП ЧАЕС при здійсненні господарських операцій та операцій з бюджетними коштами, мають обмежений вплив на фінансову і бюджетну звітність об'єкта аудиту станом на 01.01.2015 і не викривляють інформацію про його загальний фінансовий стан.

2. Перевіркою дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами не встановлено фактів їх нецільового використання і недотримання Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки у безпечному стані енергоблоків та об'єкта "Укриття" і здійснення заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2011 № 234.

3. Відділ внутрішнього фінансового аудиту ДСП ЧАЕС провів у 2014 році всі 12 запланованих контрольних заходів, однак загальна оцінка правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової і бюджетної звітності не здійснювалась, комплексні висновки і рекомендації

щодо функціонування системи внутрішнього контролю не надавались. Отже, є ризик допущення помилок при веденні бухгалтерського обліку і надання недостовірної інформації у фінансовій і бюджетній звітності.

4. Фінансова і бюджетна звітність ДСП ЧАЕС за 2014 рік містить викривлення, які є суттєвими, але не всеохоплюючими. Так, аудитом виявлені окремі випадки недотримання ДСП ЧАЕС норм чинного законодавства, які призвели до неточного відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності зареєстрованого (пайового) капіталу на суму 35 497,0 тис. грн, запасів – на 567,0 тис. грн, дебіторської заборгованості – на 114,0 тис. грн, завищення амортизації необоротних активів на суму 20,9 тис. грн та її заниження на суму 22,6 тис. гривень.

4.1. Незважаючи на те, що нарахування амортизації на обладнання зупинених блоків ЧАЕС у сумі 31 820 тис. грн і здійснення безкоштовної передачі активів від ДСП ЧАЕС у сумі 3 677 тис. грн фактично відбувались у 2011-2013 роках, ДСП ЧАЕС та **Державне агентство України з управління зоною відчуження не забезпечили своєчасного внесення змін до статутного капіталу, що є недотриманням частини п'ятої ст. 9 Закону України від 16.07.99 № 996 "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".**

При цьому ДСП ЧАЕС відобразило у формі № 1 "Баланс" (станом на 31.12.2014) зареєстрований (пайовий) капітал на початок звітного періоду в сумі 680 847 тис. грн, хоча Статутом ДСП ЧАЕС, затвердженим на підставі наказу ДАЗВ від 23.07.2014 № 77, визначено, що статутний капітал підприємства станом на 01.01.2014 становить 645 350 тис. гривень. Отже, показник завищено на 35 497 тис. гривень.

4.2. **ДСП ЧАЕС не дотримано окремих вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246 (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 02.11.99 за № 751/4044), а також Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.12.99 за № 893/4186 (далі – Інструкція № 291), що призвело до неправильного відображення в обліку запасів станом на 01.01.2014 на загальну суму 615,8 тис. грн та станом на 01.01.2015 – на 567,0 тис. гривень.**

4.3. Облік векселя, одержаного ДСП ЧАЕС для забезпечення довгострокової дебіторської заборгованості, здійснювався підприємством у складі короткострокових векселів, через що **недостовірно відображена у формі № 1 "Баланс" (звіт про фінансовий стан) інформація про довгострокову дебіторську заборгованість станом на 01.01.2014 на суму 114,0 тис. гривень.**

4.4. Бухгалтерський облік необоротних активів здійснювався ДСП ЧАЕС з недотриманням окремих вимог законодавчих і нормативно-правових актів, що вплинуло на достовірність відображення даних про необоротні активи в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Так, зокрема, зайве нарахування ДСП ЧАЕС амортизації необоротних активів на суму 20,9 тис. грн та її недонарахування на суму 22,6 тис. грн вплинуло на фінансовий результат від операційної діяльності підприємства, спричинило викривлення інформації про залишкову вартість основних засобів і нарахований знос у формі № 1 "Баланс", а також інформації про інші операційні витрати, фінансовий результат від операційної діяльності та амортизацію, інші доходи, відображеної у формі № 2 "Звіт про фінансові результати" за 2014 рік.

4.5. ДСП ЧАЕС придбано за рахунок капітальних видатків матеріальні активи на загальну суму 5,3 тис. грн, які фактично повинні були здійснюватися за рахунок поточних видатків. Зазначене свідчить про **недотримання підприємством вимог п. 1.5 розділу I та п. 3.2 розділу III Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету**, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.03.2012 за № 456/20769, та відповідно до пунктів 3 і 31 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства. **Як наслідок – викривлена бюджетна звітність, зокрема звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду за 2014 рік (форма № 4-Зд).**

5. Організація і ведення бухгалтерського обліку на ДСП ЧАЕС у 2014 році здійснювалося переважно відповідно до вимог чинного законодавства. Водночас аудит виявив окремі випадки недотримання вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів, зокрема:

5.1. **Зміни облікової політики ДСП ЧАЕС Державним агентством України з управління зоною відчуження не погоджувались, що є недотриманням вимог Закону України від 16.07.99 № 996 "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (стаття 8, частина п'ята);**

5.2. **Облік дебіторської заборгованості здійснювався на ДСП ЧАЕС з недотриманням вимог Інструкції № 291.** При цьому для зниження ризиків неповернення дебіторської заборгованості та пов'язаної з цим втрати активу (принаймні 9 510,4 тис. грн) підприємству необхідно продовжити претензійно-позовну роботу;

5.3. **Операції з оплати праці та нарахувань на заробітну плату обліковувалися на ДСП ЧАЕС з недотриманням вимог статті 121 Кодексу законів про працю України та пункту 14 розділу I Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 № 59 (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 31.03.98 № 218/2658), щодо оплати праці за виконану у відрядженнях роботу та Інструкції № 291 у частині обліку оплати працівникам, які навчаються у вищих навчальних закладах, проїзду до місця розташування навчального закладу;**

5.4. **Проведення процедур щодо здійснення закупівель товарів, робіт і послуг здійснювалось з недотриманням вимог Закону України від 01.06.2010 № 2289 "Про здійснення державних закупівель", Закону України від 10.04.2014 № 1197 "Про здійснення державних закупівель", а також Типового положення**

про комітет з конкурсних торгів, затвердженого наказом Міністерства економіки України 26.07.2010 № 916, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.08.2010 за № 622/17917.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

ВИРІШИЛА :

1. Звіт про результати фінансового аудиту Державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС" затвердити.

2. Про результати фінансового аудиту Державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС" поінформувати Верховну Раду України.

3. Відомості про результати фінансового аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України.

4. Рішення Рахункової палати про результати фінансового аудиту Державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС" надіслати Державному агентству України з управління зоною відчуження та рекомендувати йому забезпечити вжиття заходів щодо:

- погодження змін облікової політики Державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС";

- оформлення рішення про надання згоди на списання майна підприємства у формі розпорядчого акта, а про відмову в наданні такої згоди – у формі листа, як це визначено Порядком списання об'єктів державної власності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 1314;

- усунення Державним спеціалізованим підприємством "Чорнобильська АЕС" виявлених порушень і недоліків, забезпечення виконання рекомендацій Рахункової палати.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати фінансового аудиту Державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС" надіслати Державному спеціалізованому підприємству "Чорнобильська АЕС" та рекомендувати йому вжити заходів щодо:

- включення до планів роботи відділу внутрішнього фінансового аудиту питань, пов'язаних з оцінкою достовірності фінансової і бюджетної звітності, а також надання оцінки достовірності фінансової і бюджетної звітності;

- погодження з Державним агентством України з управління зоною відчуження, до сфери управління якого належить відповідно до установчих документів підприємство, облікової політики та затвердження наказом керівника ДСП ЧАЕС графіка документообігу і порядку ведення аналітичного обліку кореспонденції рахунків;

- дотримання вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879

(zareєстрований у Міністерстві юстиції України 30.10.2014 за № 1365/26142), а також належного оформлення результатів інвентаризації;

- виявлення під час інвентаризацій активів основних засобів, які частково втратили свою первісну якість, споживчу властивість і є застарілими, а також складання щодо таких активів окремих інвентаризаційних описів із зазначенням часу введення їх в експлуатацію і причин, що призвели ці об'єкти до непридатності;

- дотримання вимог Порядку бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14.12.99 № 298 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 27.12.99 за № 915/4208);

- дотримання визначеної облікової політики підприємства в частині обліку основних засобів і достовірності відображення інформації про них у фінансовій звітності та в примітках до неї;

- дотримання Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 1314;

- ідентифікації нематеріальних активів за критеріями визнання з подальшим розподілом їх по групах за призначенням та умовами використання. При цьому витрати, які не відповідають критеріям визнання нематеріальних активів, не повинні визнаватись нематеріальними активами;

- дотримання при веденні обліку нематеріальних активів вимог Закону України від 16.07.99 № 996 "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"; Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 21.06.99 за № 392/3685); Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 № 242 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 02.11.99 за № 750/4043); Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 № 88 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 05.06.95 за № 168/704); Порядку застосування типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 22.11.2004 № 732 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 14.12.2004 за № 1580/10179); Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 21.12.99 за № 893/4186);

- приведення обліку оборотних активів у відповідність із вимогами Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 19.01.2000 за № 27/4248); Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України

02.11.99 за № 751/4044); Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 21.12.99 за № 893/4186), а також Методичних рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433, і Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 1314;

- врахування в Інструкції про порядок обліку, збирання, зберігання та здавання до державного фонду дорогоцінних металів і каміння у вигляді брухту та відходів, отриманих при розбиранні (ліквідації) зношеного обладнання, приборів та інших виробів на ЧАЕС 35Е-С від 11.06.2013 норм Методичних рекомендацій щодо обліку дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, виробів з них та матеріалів, що їх містять, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 15.09.2015 № 780, а також забезпечення передачі до переробних підприємств брухту і відходів з вмістом дорогоцінних металів;

- приведення обліку дебіторської заборгованості у відповідність із вимогами чинного законодавства, а також продовження претензійно-позовної роботи щодо боржників;

- дотримання вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 18.05.2000 за № 288/4509), при веденні обліку власного капіталу, а також здійснення необхідних коригувань у частині зареєстрованого (пайового) капіталу станом на 01.01.2014;

- дотримання вимог чинного законодавства, зокрема статті 121 Кодексу законів про працю України та пункту 13 розділу I Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 13.03.98 № 59 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 31.03.98 № 218/2658), при здійсненні нарахувань заробітної плати за дні відряджень;

- обліку оплати працівникам, які навчаються у вищих навчальних закладах, проїзду до місця розташування навчального закладу згідно з вимогами Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 21.12.99 за № 893/4186);

- приведення положення про комітет з конкурсних торгів та затвердження складу комітету у відповідність із Законом України від 10.04.2014 № 1197 "Про здійснення державних закупівель" і Типовим положенням про комітет з конкурсних торгів, затвердженим наказом Міністерства економіки України 26.07.2010 № 916, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.08.2010

за № 622/17917;

- дотримання вимог Закону України від 10.04.2014 № 1197 "Про здійснення державних закупівель" при складанні та оприлюдненні звітів про результати проведення процедури закупівлі;

- усунення виявлених порушень і недоліків та забезпечення виконання рекомендацій Рахункової палати із зазначеного питання.

6. Оприлюднити Звіт та рішення Рахункової палати на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Шулежко М.Я.

Голова Рахункової палати

Р.М. Магута